

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 80.

V Ljubljani, petek 9. aprila 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2/25 Din. Pri večjem številu objav popust.

T. S.

Pred občnim zborom Konsumnega društva za Slovenijo.

Prihodnjo nedeljo se bo vršil v Ljubljani občni zbor naše največje gospodarske organizacije. Ta občni zbor bo v marsikaterem pogledu vrlo važen za nadaljno delovanje in razvoj Konsumnega društva samega, kakor tudi za ves naš delavski pokret.

Konsumno društvo se je razvilo po vojni v veliko ljudsko organizacijo, ki ima danes v 39 delavskih krajih svoje podružnice, ki štejejo skupno okoli — 17 tisoč članov. Sicer je res, da se ne udeležujejo vsi člani enako aktivno, vendar, če tudi odštejemo neaktivne člane, tudi predstavlja ta naša zadruga še vedno veliko ljudsko gibanje.

Zadruga se je zlasti v povojni dobi jako močno razširila, kar pa ne smemo seveda beležiti le kot vesel napredek, temveč se moramo obenem zavedati tudi vseh težav, s katerimi je taka nagla rešitev v zvezi.

Pred vsem se javljajo te težave prav v sedanjih dobi, ko prehaja gospodarstvo iz vojnega v kolikor toliko normalni položaj. Naše mnenje je, da se je treba teh težav zavedati, jim poiskati vzroke in te vzroke temeljito odpraviti. Zato smo se namenili napisati to kratko razpravo, da olajšamo delo kongresa, ki bo poklican skleniti smernice za bodoče delovanje združenih funkcionarjev.

Vojna doba je zanesla zlasti v gospodarstvo zmedo in anarhijo. Veliko pomanjkanje blaga je povzročilo blazen porast cen. In s porastom cen se je pojavila tudi verižniška trgovina, ki je s skrivanjem blaga gnala cene še vedno višje in višje. Edino združne organizacije se vsled njihove konstrukcije in članske kontrole te tekme niso udeleževale, zato so simpatije ljudstva zanje v povojni dobi močno zrastle. Iz vseh mogočih krajev so prihajale neprestane prošnje, da se ustanove nove podružnice in če bi takratno načelstvo ne predvidelo težav, bi imela sama naša zadruga gotovo preko sto podružnic.

Zalibog te ljudske simpatije niso bile vselej zvezane tudi s primernim razumevanjem gospodarstva in s primernim požrtvovanjem. Ljudje so hoteli imeti konsumno prodajalno, niso pa računali, da je treba za otvoritev prodajalne precej kapitala. Zato je moralo takratno načelstvo precejšnje število teh prošenj zavrniti, ugodilo pa je le tistim krajem, ki so zbrali vsaj primerno svoto deležnega kapitala.

Kljub uvidevnosti in pažnji, se pa vendar ni moglo povsem doseči ravnotežja, kajti podružnice, niti najboljše, niso zbrale niti za polovico toliko obratnega kapitala, kakor je bila vredna začetna zaloga nove podružnice. Večina podružnic pa ni zbrala niti polovico, temveč komaj

tretjino, ali celo samo četrtino potrebnega obratnega kapitala.

Primanjkuje zneske je morala doplačevati centrala, dokler jih je imela, ko jih je tudi ona izčrpala, si je pa morala denar izposojevati.

Izposojen obratni kapital je pa drag in to je prva težava, katero mora naša zadruga premagati. Dokler cena blagu ni padla, je bilo še precej lahko pokrivati ogromne obrestne stroške. Sedaj, ko nastajajo v trgovini normalni časi, pa delajo obresti od izposojenega obratnega kapitala težave pri uravnoteženju gospodarstva, zlasti pa v pogledu konkurenčnosti zadruga.

Treba da se zavedamo, da trgovina v normalnih časih ne prenese velikih režij, saj je znano, da je bila trgovina pred vojno izključno v rokah onih, ki so imeli lasten denar. Ti časi se zopet bližajo in naša zadruga, zlasti sedanji občni zbor, mora najti način, da pride tudi Konsumno društvo do lastnega kapitala.

Mnoge podružnice, kakor Gorje, Črna, Ljubljana (Sodna—Trnovo) so se, kakor kažejo predlogi njihovih občnih zborov, živo zavedale, da je tu treba energičnega dela. Po večini predlagajo, naj se pasivne podružnice zapro. Treba pripomniti, da k pasivnosti podružnice ne uplija le visoka režija, ki jo znašajo plače, temveč uplija zelo tudi višina deležnega sklada napram založbi. So nekatere podružnice, ki imajo precejšen promet in osebna režija ni previsoka, pač pa imajo zelo veliko zalogo in razmeroma majhen deležni sklad, in tako se njihova režija neverjetno poviša in sicer do take višine, da komaj, komaj vzdržujejo lastno ravnotežje.

V teh in sličnih podružnicah bo treba napraviti temeljito remediuro in občni zbor bo moral dati potrebne direktive in polnomočje, da se to temeljito izvede.

One podružnice, ki predvidevajo poenostavljenje in zmanjšanje centralnega aparata bodo istotako prišle na svoj račun, kajti že dosedanje načelstvo se je tega posla z vso energijo poprijelo in tudi že izvedlo nekaj ukrepov v tej smeri.

Nekaj podružnic je stavilo tudi predloge za spremembo pravil. Pred vsem se priporoča sprememba § 8, ki določuje način izvolitve načelstva in nadzorstva.

O teh spremembah bo treba obširnejše razpravljati, za enkrat bi bilo samo priporočati, da bi se sprememba pravil, ki je potrebna, predkazala posebni komisiji, ki naj bi izdelala točen predlog. Pri sestavljanju pravil naj se uredi stvar tako, kakor se je sestavljala uslužbenska pragmatika. Izvolilo naj bi se posebno komisijo ali odsek iz načelstva in nadzorstva, ki naj bi imel nalogo, celotna pravila temeljito preštudirati in predelati, tako, da jih ne bo treba vsako leto popravljati. Ta osnutek naj bi se razposlal posameznim krajevnim odborom, da stavijo svoje pripombe.

Na ta način bi bilo to delo temeljito in dobro napravljeno, da bi veljalo za vso bližnjo dodočnost.

Nova vlada — stara vlada?

Belgrad, 9. aprila. Uzunović je sestavil novo vlado, ki je bila včeraj zaprisežena. Nova vlada je skoro ista, kakor prejšnja. Le načelnik vlade se je menjal, pa minister za finance Stojadinović je izpadel. Pašića torej ni več na krmilu države. Ali se bo kaj kmalu vrnil, ali nikoli več, se bo kmalu videlo. Z ozirom na položaj, kakoršen je bil do zdaj, je že to veliko, da so žrtvovali Pašića. Uzunović je bil določen za načelnika vlade tudi zato, ker ni izrazil nasprotja Pašiću, je pa na glas, da je osebno pošten politik. Vprašanje je sedaj, ali se bo ta vlada še dolgo držala, ali ne bo Pašić zopet rovaril, da pride sam do oblasti. Uzunovića podpirajo radikali in radičevci; ostale opozicijske skupine čakajo na razvoj prilike, da se definitivno opredele. Samostojnim demokratom ni prav, da ni novo vlado sestavil Pašić,

klerikalci so pa močno rezervirani in jim je očitno zelo hudo, da niso bili pritegnjeni v sedanjo vladno kombinacijo. Klerikalci ne marajo Pašića, demokrati so pa hudo zaprepasčeni, ker bi končna likvidacija Pašića pomenila obenem definitivno likvidacijo sam. demokratov. Dali bi sedaj Radić vstrajal na svojih zahtevah po takojšnjem sklicanju skupščine in takojšnjemu odgovoru na interpelacijo o korupcijah Rade Pašića, bomo kmalu doznali. Če se ta poslednja interpelacija spravi iz sveta, bo to značilo, da je Radić zopet popustil, značilo bo pa tudi, da je položaj Pašića zopet čvrstješi in da je potemtakem računati, da se povrne prej ali slej zopet na vlado.

To pa bo najslabša in najusodnejša rešitev za jugoslovanski delavni narod.

Nova fašistovska nasilja.

Milan, 9. aprila. Včeraj so priredili tukajšnji fašisti velike demonstracije po mestu ter pri tem napadli Delavski dom in redakcijo socialističnih in komunističnih listov, kjer so vse opustošili ter pretepli in ranili več sodrugov. Uslužbenci socialističnega dnevnika „Avanti“ in komunistične „Unita“ so bili skoro vsi več ali manj ranjeni. Hudo so fašisti ranili in pretepli tudi znanega Filippellija, ki je bil

soobdolžen umora sodruga Matteottija.

Rim, 9. aprila. Italijanski fašistični listi pravijo, da je včerajšnji atentat na Mussolinija delo opozicijskih krogov in opozicijskih listov, vsled česar je pričakovati, da se bodo demonstracije in napadi proti opozicijskim organizacijam in njihovim listom nadaljevala. Mussolini je medtem odpotoval v Tripolitanijsko.

RADE PAŠIČ SE VRAČA.

Belgrad, 9. aprila. Rade Pašić, ki je pod pretezo, da mu je umrl sorodnik na Krfu, odpotoval na Sušak baje z namenom, da se odpelje na Krf, se vrača zopet v Belgrad, ker meni, da se mu pod sedanjo novo vlado ni bati, da pride v zapor. Njegovo nenadno odpotovanje v dnešnih najhujših vladnih krizah se je namreč v splošnem tolmačilo kot pobeg v tujino, da se izogne eventualnim posledicam njegovih manipulacij.

INFLUENCA V RUSIJI.

Berlin, 9. aprila. Po vsej Rusiji razsaja huda influenčna epidemija. V samem Leningradu je baje obolelo dvatisoč oseb na influenci. Pojavlja se v novi obliki, ker udara tudi na močgane. V raznih krajih Rusije je zaznamovati izredno veliko število poskušanih samomorov.

STRAŠEN POŽAR V EGIPTU.

Pariz, 9. aprila. Iz Kaira poročajo, da je v okraju Tanta izbruhnil velik požar, katerega ni bilo mogoče pogasiti. Včeraj zjutraj so našli že 30 mrtvih. Požar je uničil 612 stanovanj, tako da je kakih 4000 oseb brez strehe.

DVE NESRECI NA MORJU.

Pariz, 9. aprila. Iz Bordeauxa poročajo, da je parnik „Ville de Paris“ trčil pri Pauillacu ob ladjo „Dirette“, ki je plula proti Bordeauxu, medtem ko je parnik vozil iz Bassensa v Havre. Sunek je bil tako silen, da sta se obe ladji potopili. Dva vlačila, ki sta bila posla-

na na pomoč, sta le z velikanskimi težavami mogla rešiti potnike in moštvo obeh ladij.

Sidney, 9. aprila. Angleški parnik „Dorrigo“, ki je te dni odplul iz Sidneyja, je silen vihar tako močno poškodoval, da se je parnik v kratkem času potopil. Poveljnika in njegovega sina je rešila neka ladja; 34 ur sta se oprijemala pokvarjenega čolna in se borila proti valovom. Od ostalih 22 mož posadke pa ni nobenega sledu.

V GRČIJI NE BO SE MIRU.

Skoplje, 9. aprila. Pangalos je menda pri volitvah dobil absolutno večino, vendar izgleda, da njegov položaj ni še prav nič siguren. Plastiars dela velike skrbi grški vladi, ker se boje, da bi njegova obmejna akcija vendar uspela. Vlada je razpisala na njegovo glavo 500.000 nagraje onemu, ki ga ujame. Notranji položaj Grčije je hudo napet in možne so vsaki čas izpremembe.

Borza.

Dnes notira Zagreb: Berlin 13.52 do 13.56 (13.525—13.565), Italija 228.025 do 229.225 (228.14—229.34), London 275.94 do 277.14 (276.115—277.315), Newyork 56.665 do 56.965 (56.696—56.996), Pariz 198—200

Curih. Belgrad 9.135 (9.1375), Pešta 72.70 (72.70), Berlin 123.325 (123.50), Italija 20.815 (20.855), London 25.1875 (25.21), Newyork 517.625 (518.625), Pariz 18.0375 (18.0125), Praga 15.35 (15.375), Dunaj 73.20 (73.20), Bukarešt 215.25 (214), Sofija 3.745 (3.745), Amsterdam 207.85

Svetovno
znano

FOX

čistilo je za čevlje
vendar najboljše.

PREOBRAZ V ROMUNIJI.

Bukarešt, 9. aprila. Dejstvo, da je liberalna stranka Bratiana morala oddati oblast generalu Avarescu, ki je voditelj najmanjše opozicijske stranke, se močno kritizira. Najbolj sta ogorčeni narodna in kmetijska stranka, ki izjavljata, da je Avarescu v sporazumu z Bratianom opozicijo izdal in se z dozda vladajočo liberalno stranko pogodil, da bo oblast v danem trenutku zopet vrnil Bratianu. Zato napovedujeta ostali opozicijski stranki, narodna in kmetijska, generalu Avarescu boj na nož, ki bo izbruhnil 25. maja ob volitvah v parlament. Avarescu pa se je posrečilo odcepiti od narodne stranke skupino poslancev Goldisa, katero je narodna stranka zaradi tega izdajstva izključila iz svojih vrst.

Italijanski socialisti po Matteotijevem procesu.

Strankino vodstvo in parlamentarna frakcija socialistične stranke italijanskih delavcev je imela 30. in 31. marca svoje zborovanje na katerem so zavzeli socialisti napram Matteotijevemu procesu svoje stališče in sestavili spomenico, ki se glasi:

»S procesom v Chieti je mislil fašistični režim, da odvarja ta proces novo poglavje v fašistični zgodovini in da je za večno razbil delo opozicije in opozicijo samo. Toda Matteotijeva postava in njegov čisti značaj, katerega spoštuje ves zavedni proletarijat sveta, ta mučeniška postava je simbol moralnega in neprecenljivega protesta proti vsem odgovornim in podpornim elementom, ki so pripomogli vladi do umora. Spoštovanje do mučenika pa ne more biti samo mistično in brez dejanj. Mučeništvo njegovo samo nam kaže smer, ki si jo je začrtal sam in se zanjo žrtvoval. Trpljenje delovnega razreda ni bila nikdar kot sedaj tako kruta resnica, ki mori ves svet in katere ne more pozabljati nobena socialistična stranka.

Iz obupnih razmer, kamor smo zašli in v katerih nam je tudi ukinjena pravica svobodnega zborovanja, je treba, da nam vsakdo pomaga. Nikakor ne smemo odnehati in odločevati hočemo, odpraviti hočemo zagonetne zablode italijanske politike. Podpirali bomo vsako kritiko, ki obsoja absolutistični režim, to s polnim zanosom, da delamo za socialistično porast, za svobodo in demokracijo. S tem, če zatirajo proletarijat, če mu jemljejo postavna sredstva za borbo, še zdavnaj ni ubit razredni boj. Ta ostane naravno, gospodarsko in politično dejstvo kapitalističnega pridobitniškega načina.

V ta namen se zbere v Milanu pojačeno zborovanje, ki bo pretresalo vse te težave proletarijata in stopilo v enotno fronto samoobrambe.

Jack London:

Železna peta.

(Socialni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

„Za znanstvenika ni nobena stvar predolga,“ reče prijazen Ernst. „To zato, ker znanstvenik pride pri tem na svoj račun. Zato je Kolumb tudi prišel v Ameriko.“

Ne bom tu opisovala celega večera, akoravno mi je v zadovoljstvo, če se spominjam vsake podrobnosti mojega prvega znaja z Ernstom Everhardom.

Razvila se je zanimiva borba. Duhovniki so postajali rdeči v obraz in posebno sedaj, ko jih je Ernst imenoval romantične filozofe in glumače, so zgubljali ravnotežje.

„Dejstva, gospoda, neovrgljiva dejstva“, je zaklical vedno, ako je kateremu pripravil razočaranje. Obsipaval jih je z dejstvi, dajal jim primere, napadal jih z njimi.

„Vi častite dejstva kot vašo svetost,“ se je našmehal dr. Hammerfield.

„Ni Boga izven dejstev in gospod Everhard je njih prerok,“ dodal dr. Ballingford.

Ernst je ostal miren.

„Sem, kakor mož iz Teksasa,“ je rekel. In nujno zaprosen za pojasnilo, je nadaljeval: „Glejte, mož iz Missourija je rekel vedno: „Pokani! Ali mož iz Teksasa je rekel: „V roke mi položiti.“ Iz tega sledi, da on ni bil me-

Za elektrifikacijo Rusije.

Predsednik njuyorške Amtorg Trading kompanije je izjavil, da Rusija išče ameriške pomoči za izvedbo svojih električnih projektov. Družba Amtorg Trading je ruska vladna agencija za izvoz in uvoz blaga. Ta družba je že poslala družbama General Electric in Westinghouse Electric svoje načrte o elektrifikaciji moskovskih predmestnih parnih železnic. Popolna elektrifikacija železnice bo stala deset milijonov dolarjev. Načrt, ki je bil poslan družbi General Electric, predvideva elektrifikacijo sedmih milj poti, kar bo stalo dva milijona dolarjev.

Dnjeperski hidro-električni načrt bo stal 100.000.000. Za ta projekt se išče ameriški kapital. Ruska vlada ima v načrtu elektrificiranje ukrajinske kovinske industrije. Električna sila bo prihajala iz dnjeperske električne centrale. Dnjeperski bo dal 600.000 konjskih sil. To bo ena izmed največjih hidro-električnih central. Znana ruska strokovnjakinja T. Maretskaja pride v Ameriko kot inženirka, da se posvetuje z ameriški družbami o dnjeperskem projektu.

Predsednik Amtorg Trading je izjavil nadalje, da hoče Rusija razviti nove tovarne in centrale po ameriških metodah. Stare stroje in obstoječe tovarne so opremili z evropskimi stroji, ker so te vrste stroji bolj poznani ruskim inženirjem, pa evropski bankirji so ponudili tudi boljše pogoje za kredit kot ameriški. Amtorg družba je konstatirala, da so ameriški kapitalisti vedno bolj naklonjeni kupčijam z Rusijo in da so razmere bolj ugodne za razvoj trgovine z Ameriko kot z Evropo. Ta korporacija je dobila kredit na podlagi 70% v prometu z Združenimi državami.

V letu 1925 je znašal trgovski promet med Ameriko in Rusijo 105.000.000 dolarjev, kar je veliko več, kot pred izbruhom svetovne vojne.

Kako je mislil Emil Zola o tragiki rudarskega življenja

O težkem življenju naših nesrečnih rudarjev, katere se sedaj odpušča iz dela in krati njihov zaslužek bomo še pisali. Vprašanje naših rudarjev, njihovih življenj in njihovih borb je sploh poglavje zase, ki ni še dobilo svojega vrednega tolmača in glasnika. Trpečim francoskim rudarjem je pa postavil veliki francoski pisatelj Emil Zola večni spomenik v svoji knjigi »Germinal«. Vredno je omeniti baš sedaj, kako je Zola sodil o usodi rudarskega proletarijata. Leta 1885. je pisal založniku omenjene njegove knjige naslednje:

»Prosili ste me, naj napišem predgovor za ljudsko izdajo »Germinala«, ki jo hočete posebno razširiti med delavci v provinci. Ker se z ozirom na cenzuro ne morete otestiti gotovih pomislekov, polagate posebno važnost na

to, da vas pomirim s tem, da vam povem, da ne mislim z »Germinalom« razburjati duhov in jih klicati na barikade. Rad ustrežem vaši želji ter povem še enkrat, kar sem že rekel: »Germinal« je delo sočutja in ne revolucije. Kličem najsrečnejšim tega sveta, ki so na krmilu družbe: Bodite pozorni, ozrite se v notranjost zemlje in pogledajte nesrečneže, ki tu delajo in trpe! Morebiti je še čas, da preprečite katastrofo; čas tirja od vas več pravičnosti. Če nečete, da narodov ne doleti taka katastrofa, kakor jo do danes svetovna zgodovina še ne beleži, bodite pravični! Šel sem v delavski pekel in nisem nič zakril in nič olepšal, ne socialno izkoriščanje, ne nesramnost, ki jo povzroča beda. Naslikal sem sliko, ki ne more biti popolnejša, ogabnosti tudi nisem prezrl, da se vam zasmihi žalostna življenska usoda sužnjev. Resnično, za mlada dekleta nisem pisal, berejo pa me v družinah in oni, ki delajo.

Če sem obudil sočutje in pravičnost, sem svoj namen dosegel. Če se pa jutri tla odpro in iz njih izbruhne nepričakovano nesreča, bo meni znamenje, da me niso poslušali.

«Politika pokvarja značaj».

(Pet Fechenbachovih glos).

»Politika pokvarja značaj, pravijo presiti ljudje, katerim je zaokroženost trehuhov več kakor skrb za skupnost.

»Politika pokvarja značaj, pravijo oni, ki vladajo močnejše, ker njihovo moč brezbriznost množice le še jača.

»Politika pokvarja značaj, pravijo slabi in omahljivi, kajti politika zapelje njihove slabosti v skušnjava.

»Politika pokvarja značaj, pravijo bebi in ne vedo, da značaj pokvarja politiko, če vodi politiko slab značaj.

»Politika razodeva značaj, pa pravijo modri, ker le po pošteni politiki je mogoče spoznati uravnovešeni značaj.

Trgovski pojmi o trgovskih nastavljenicah.

Maribor, 8. aprila.

»To niso naši nastavljenici, to so naši sotrudniki, naši prijatelji, pomočniki naši v pravem pomenu besede, oni niso socialisti, saj tudi ne morejo biti, ko bodo pa vsi prej ali slej samostojni!« Tako nam je nekoč razlagal ugleden trgovec svoje mnenje o trgovskih pomočnikih in njihovih težnjah. Če bi bilo res tako, kakor je pravil trgovec, bi človek mislil, da je to edini stan, ki mu ni treba voditi razredne borbe. Mariborski trgovski gremij, kjer sede skupno v bratski slogi in uprav internacionalni solidarnosti nemški in slovenski trgovci, se je pa lotil podaljšanja delovnega časa, odpravo skoro vseh praznikov, ne da bi vprašal svoje

»sotrudnike«, dali s takim poostrenjem službenih dolžnosti sploh soglašajo. Beseda o »sotrudištvu« je torej gola fraza in če nikoli, tako so danes prišli interesi izkoriščevalcev na eni in interesi izkoriščanih na drugi strani jasno do izraza. Skupno so napovedali boj slovenski in nemški trgovci svojim uslužbencem in niso pri tem gledali, kdo je slovenec in kdo Nemec, zato se bo tudi oboje znalo solidarno braniti zoper ta napad in vrglo vse predsodke o nacionalizmu, kakor so to že zdavnaj storili njegovi gospodarji. Razburjenje med nastavljenici je veliko, kar je pač tudi razumljivo, če pomislimo, da je trgovski gremij sklenil glede delovnega časa in praznikov sledeče: V špecerijskih trgovinah se bo delalo 10 ur, v delikatesnih trgovinah pa 10 in pol ure, v mlekarnah in branjarijah 11 ur dnevno, v vseh ostalih trgovinah pa 9 in pol. Ob sobotah pa bodo trgovine tudi čez poldan odprte. — Tako so torej sklenili naši trgovci, poživljajoč se slovesno na ministrsko odredbo glede delovnega časa. Tako razumejo pri nas v praksi pojem »sotrudištvo«. Komaj se je vrnil v Švico tajnik Mednarodnega urada dela, že je bila potreba, da je zopet tukač. Značilno je tudi, da so določili delovni čas, ne vprašujoč in nepoštevajoč niti najmanj onih, ki bodo morali toliko ur več delati. Nameščencev se je oprijelo hudo razburjenje in če nikoli, tako se bodo postavili sedaj v odločno obrambo svojih pridobitev. Praksa je pokazala, da so fraze o »sotrudištvu« od muh takrat, kadar gre za nenasični žep naših trgovcev. Trgovski pomočniki, kvišku glave in v organizacijo. Delavstvo je z Vami solidarno!

Pravijo...

da se nahaja v svetem pismu tudi tale odstavek:

„... Najprej je bil PP in nato zopet PP. Za tem je bil RR in nato zopet RR. In to je trajalo preko raznih KK, MM in AA tako dolgo, dokler ni bil izčrpan ves cirilsko latinski alfabet, vse do črk ZZ. Na žalost je nek uki narod mislil, da pomenita ti dve črki v običajnem jeziku in z ozirom na takrat običajni sporazum toliko, kakor Zadnja Zarada.

In ko ni bilo končno več niti alfabetskih črk, niti pismarjev, ki bi jih brali in razlagali, je zavladala nenkrat huda tema in vsul se je še huji dež. Lilo je tako dolgo, dokler ni pljusnilo in se ni vsa ta čudna in prečudna zemlja pogreznila v Črno morje. In vse je izginilo in vse pomrlo.

»Toda glej, čudo, nebeško! Le dolga, bela in častitljiva brada sv. Nikolaja iz Belegagrada, ki je v svojem dolgem in krepostnem življenju marsikaj uredil in preuredil in vse preživel, je še vedno plavala po širokem morju. Le ta naš čisti in sveti mož se je namreč znova in še enkrat rešil.«

Dr. Hammerfield se je razsrdil. On se je resnično razsrdil. Bilo je, kot da je Ernsta zasail pri tatvini ali laži.

„Mladič,“ je rekel. „Ta trditev je vsem ostalim razlagam, ki ste jih tukaj danes govorili, enakovredna. Ona sloni na napačnih in nezajamčenih domnevah.“

„Uničen sem,“ je rekel Ernst pohlevno. „Vendar ne vem, zakaj. Dopovejte mi to, doktor!“

„Rad, rad,“ izbruhne dr. Hammerfield. „Kaj znate vi? Vi ne znate ali je škof Berkeley izjavil to, da njegova metafizika ni učinkovita. Nimate zato dokazov. Mladič, ona je bila vedno učinkovita.“

„Kot dokaz, da metafizika škofa Berkeleyja ni učinkovita je,“ — Ernst nekoliko pomolči — „dejstvo, da ima Berkeley vedno to navado, da gre skozi vrata, mesto skozi zid. Svoje življenje zaupa dobremu kruhu, surovemu maslu in pečenim ribam. Brije se z britvijo, da odstrani lase z obraza.“

„Ali to so resnične stvari,“ vzklikne dr. Hammerfield. „Metafizika je duševna.“

„In — ali deluje duševno,“ vpraša mirno Ernst.

Dr. Hammerfield potrdi. Dr. Hammerfield pleše množina angelev na „Torej lahko pleše množina angelev na koncu igle — v duhu,“ nadaljuje zamišljeno Ernst. „In z mastjo se hraneči, v kožuh oblečeni bog je lahko tu in deluje — v duhu; in ni nobenih protidokazov — v duhu. Vzamem, gospod doktor, vi živite v duhu?“

„Moj duh je moje kraljestvo,“ je bil odgovor.

(Dalje prih.)

Križem sveta.

Avstralski delavci organizirali zavarovalno družbo. Avstralski strokovno organizirani delavci so ustanovili Industrial Insurance kompanijo. Spoznali so pač, kako velike dobičke delajo zasebne zavarovalne družbe, ta dobiček pa uporabljajo, da delavce bolj trdo priklepajo v mezno sužnost. Izdanih je bilo 100.000 delnic po pet dolarjev. Vsak delavec plača takoj šestdeset centov, ko vpraša za delnico. Ko jo prejme plača nadaljnih šestdeset centov, ostalo vsoto pa po dogovoru in na obroke. Družba se bo pečala z razno zavarovalnino razen z zavarovanjem življenja. Privatnim interesom ni ta nastop avstralskega delavstva na gospodarskem polju prav nič všeč, ker pokazuje, da avstralsko delavstvo dela za svojo gospodarsko samoosvojo in je naskočilo kapitaliste tam, kjer jih najbolj boli. To je pri denarni mošnji.

Nov način vzgoje otrok. Horace Liveright, založnik pri znani tvrdki Boni & Liveright v Chicagi, ki menda tiska največ knjig v Ameriki, je zadnje dni na nekem sestanku intelektualcev v Chicagu ostro kritiziral moralno cenzuro knjig in dram. Dalje je povedal, kako morajo starši seznaniti svoje otroke s fakti spolnih zadev. Rekel je, da sta se on in njegova žena slekla do nagega pred njunimi otroci ter jih podučila, da bodo otroci znali vso resnico, ne pa iskali informacij v slabi tovarišiji.

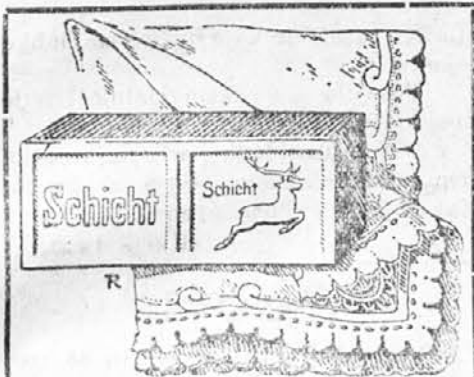
Ovid zaplenjen kot nemoralen! Ovid, stari latinski pesnik, je po 2000 letih doživel, da je poštni inšpektor v Baltimoru te dni zaplenil njegove pesmi iz razloga, da so nemoralne. Ovidove pesmi v angleškem prevodu so bile naslovljene na dr. Kempa Malona, profesorja na John Hopkinsovi univerzi, ki je knjigo naročil iz Cambridgea. Knjigo so poslali v Washington, kjer bodo vrhovne poštne oblasti dognale, da li sme iti po pošti ali ne.

Amerika pojedla sedem milijard funtov govedine v letu 1925. Američani imajo nov rekord. Department za poljedelstvo poroča, da so Združene države v prejšnjem letu konsumirale 7.146.000.000 funtov govedine, kar je 63 funtov na prebivalca.

V Lyonu so tlakovali »Cesto republike« z vlitimi steklenimi kockami. Baje se je tako tlakovanje izborna obneslo.

36 let je bil »mrtev« — saj za ženo. Gospa Mary Alton Shav je vložila na newyorškem višjem sodišču tožbo proti svojemu »mrtvecu« možu Josephu Sigrettu. Sigretto je bogat stavbenik in njegova nekdanja žena bi rada dobila od njega 250.000 dolarjev odškodnine, in sicer radi tega, ker jo je šestintrideset let varal s tem, da jo je pustil živeti v mnemju, da je mrtev. Kajpada ona ni ta dolga leta žalovala za »pokojnim«, temveč se je dvakrat poročila. Sigretta so aretirali in kasneje izpustili pod jamščino 30.000 dolarjev. Mrs. Shaw pravi, da je njen mož to storil radi tega, da se je lahko poročil z neko žensko, s katero še sedaj živi v East Orange, N. J. Mrs. Shaw bi rada istočasno, da se razveljavi njen sedanji zakon s Shawom, ter da se dovoli ločitev od Sigretta. In kajpada hoče tudi četrt milijona dolarjev hladila za srce.

V solnčnem sistemu je 100.000 kometov. Profesor E. B. Frost, ravnatelj Yerkes opazovalnice na čikaški univerzi, meni, da vsebuje naš solnčni sistem od 100.000 do 1.000.000 kometov, od katerih pa večine človeško oko nikdar ne vidi. Prof. Frost poroča, da so letos videli skozi veliki daljnogled na Yerkes opazovalnici že devet kometov. Enega je zapazil profesor Van Biesbroeck januarja meseca, ko je iskal na nebu komet, katerega je prvi zagledal neki Ohijčan, ki se zanima za zvezdoslovje. Tako sta bila kmalu eden za drugim odkrita dva kometi, od katerih se eden imenuje po omenjenem Ohijčanu Peltierjev komet, drugi pa Van Biesbroeckov komet. Oba kometi so fotografirali. Profesor Frost dvomi, da bi se res ob zadnjem obisku rep Haleyjevega kometi obregnil ob zemljo, da bi sploh kedaj zemlja in kak potujoči komet trčila skupaj.

Nikoli ni bil najden kos Schichtovega mila, v katerem bi se mogla dokazati tudi le najmanjša potvorba.

Nikoli ni Schichtovo milo poškodovalo kosa perila.

Vedno je Schichtovo milo čisto in neškodljivo.

Lahko bi ceno Schichtovemu milu tudi znižali, če bi hoteli: rabiti cenejše surovine in posvečati manjšo pozornost skrbni izdelavi.

Tega ne storimo, ker naše geslo je neomajno:

Schichtovo milo je najboljšo!
Pristno le z znamko Jelena.

Avtor zaslulega romana Tarzan, ki je tudi v slovenski javnosti dobro znan, je po pariških vesteh plagiator. Angleški pisatelj je snov pobral iz romana, ki ga je napisal pred 25 leti bohemski literat Robida, pod imenom: **Pustolovščina kapitana Satarnina Fernandota**. Roman takrat v dobi realizma in naturalizma ni uspel in je bil pozabljen. Edgar Burrows je pa po vojni dobil v roke roman, mu dal druge osebe, opise pa kratko malo prestavil. Na očitke plagiatorstva Anglež ne reagira, zakaj bi pa reagiral, saj je zaslužil s Tarzanom 6 milijonov zlatih frankov, bohemec Robida pa v bedi umrl.

Zdravnik v New Yorku lahko posluša bolnikovo bitje srea v San Franciscu. Anthony Zeleny, profesor fizike na minnesotski univerzi, pravi, da je mogoče slišati bitje srea preko kontinenta, in sicer s pomočjo novoiznajdenega »radio stetoscopa«, s katerim so na imenovani univerzi že naredili uspešne poskuse.

Velikonočna jajca po 100 dolarjev tucat. Ravnatelj perutninarkega oddelka na Purdue univerzi, L. H. Schwartz je poslal predsedniku Coolidgeu jako drage pisanice, namreč tucat jajc od kokoši pasme Araucana. Ta jajca so vredna 100 dolarjev tucat. Schwartz je dobil nekaj kokoši imenovane pasme iz Južne Amerike. Jajca niso bela kot navadna kokošja jajca, temveč so lepo barvana, tako da jih ne bo treba nič barvati za pisanice. Jajca ohranijo svojo barvo pri kuhanju. Okus imajo isti kot navadna kokošja jajca.

Šampanjca zmanjkuje. Pomanjkanje pristnega šampanjca, kakršnega še ne pomni zgodovina, preti celemu svetu. Domovina šampanjca je na francoskem in trta v Šampaniji je zadnjih deset let slabo obrodila. Vsaka letina je slabša, lanski pridelek vina je bil tako zanič, da ga vinski veletrgovci sploh nočejo izvažati. Posledica je, da svet porablja že nekaj let stare zaloge, ki pa zdaj potekajo in prvič v zgodovini se bliža resno pomanjkanje tega slovečega francoskega vina. Ubogi bogataši.

Karol je najel socialista za zagovornika. Rumunski ekskronprince Karol je najel odvetnika Paul Boncourja, ki je eden socialističnih voditeljev v parlamentu, za svojega zagovornika v tožbi, katero je dvignila kakor znano proti njemu njegova prva žena Zizi Lambrino. Zizi toži Karola za 10 milijonov frankov alimentov.

Kultura.

Drama.

Petek, 9. aprila: John Gabrijel Borksen. Red F.

Sobota, 10. aprila: Scampolo. V korist Udruženja gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljane. Izven.

Sprememba opernega repertoarja. Zaradi nenadne obolevnosti gospodične Thalerjeve se spremeni operni repertoar takole: **Petek, 9. t. m.** Wally. Red **D. Sobota, 10. t. m.** zaprto. **Nedelja, 11. t. m.** ob 15. uri pop. **Grofica Marica.** Izven. **Ponedeljek, 12. t. m.** zaprto.

Dnevne novice.

Sestava vlade je torej poverjena Uzunoviču in v kratkem bomo imeli torej nove ministre. Klerikalci o celi kolobaciji ne govore radi, ker jih bole Radičeve zahteve. Kolikor vemo, je Radič ponudil klerikalcem dva ministra, toda pod pogojem, da ne smeta biti popa. To pa boli Kulovca in Korosca, ker sta oba popa in bosta morala gledati v svoji sredi civilne ministre. Pa da kaj takega zahteva Radič, to jim ne gre v glavo in na vse kriplje iščejo zvez, kako bi mogli izmešetariti drugače. Pa se bo dalo izmešetariti, ker je v škripcih tudi Radič sam. Dozdeva se mu, da je prosvetno ministrstvo že uredil in vpeljal seljačko prosveto, zamenjal bi rad svojo funkcijo in prevzel notranje ministrstvo, češ, da se to uredi, potem je pa sporazum dosežen, seljačka sloga zagotovljena, narod pa zadovoljen. Zdi se pa, da Radič ne upa dosti na to mesto, ker ima že žalostne izkušnje, v kako trdih pesteh je notranje ministrstvo. Skromno namiškuje, dosti ne obljubuje, ampak čaka, tudi kost je dobra, kaj hočemo, kadar je sila.

Zerjav je v soboto pridiral v Belgrad in na vsak način hotel upreti svoj polomljeni politični voz k vladnim ojniam, pa ni šlo in ni šlo, kakor je Zerjav moledoval, rotit in prosil, zagotavljal večino pri Slovencih, češ, Jutro ima 20 tisoč naročnikov, Domovina 15 tisoč, torej to so bodoči volilci in večina je naša. Pa mu niso verjeli; kako tudi, ko je pa že tolikokrat obljubil, da je ves narod zanj in za njim, pa vedno bolj klavarno zapuščal volilne boje in z vsemi težavami izvelel s seboj v Belgrad po enega poslanca. Zerjavu je sapa zastala, ko je spoznal, da bo še dolgo časa moral »markirati« opozicijo. Tudi ostali demokrati so pobiti in si ne znajo pomagati. Klerikalci so jim na poti in z vso silo so se vrgli na farško gonjo; halo zopet na škofa! Slaba prede demokratom, kaj bi, ko pa ljudstvo noče in noče hranljivih obljub, ki se itak nikoli ne skobacajo iz teh meja. Tako demokrati, kako bo pa s klerikalci, bomo še poročali. Svoji usodi ne uidejo ne ti ne oni.

»Delavska politika«. Četrty mesec izhaja naš dnevnik, vendar so še premnogi, ki ne uvidijo vrednosti delavskega soc. dnevnika v sedanjih težkih časih. Priporočamo vsem onim, ki danes soodločujejo v delavskem gibanju, naj se zamislijo nad velevažnim vprašanjem delavskega dnevnika, ki nima za seboj nič drugega kot čitatelje in naročnike. Vprašajo naj se: kaj so storili za razširitev »Delavske Politike« — in po odgovoru naj potem uravnajo svoje postopanje. »Delavska Politika« je že pridobila precejšnje število naročnikov, ali ne dovolj, da bi bilo njeno izhajanje zagotovljeno. 800 naročnikov, rednih, plačujočih naročnikov je še treba, da bo delavstvu dnevnik zagotovljen, in sicer dnevnik, ki bo last delavcev in delavskega gibanja. Ali je mogoče teh 800 naročnikov pridobiti? Na delo, komur je na tem, da bo »Delavska Politika« zagotovljena v vsakem oziru. Zlasti mladina, »Svobodaši« in drugi sodruzi naj bi v aprilu storili kar se da, da se krog odjemalcev »Delavske Politike« najbolj poveča.

Združno-trgovski dom v Ljubljani na Tržaški cesti (kolonija »Stan in Dome«) se odpre v soboto, dne 10. t. m. pop. z veliko razstavo blaga najbolj različne vrste. Razstava bo odprta v soboto popoldne in v nedeljo cel dan. Opozorjamo delavce Ljubljane in okolice, da naj si to blagovno razstavo ogledajo. Za nakup se bodo pač potem lahko odločili.

Občni zbor občekoristne stavbne zadruge »Stan in Dome« se je vršil večeraj v salonu pri »Levu«. Obširnejše poročilo še prinesemo.

»Produkcija«. Izšla je nova številka vestnika naših produktivnih zadrug z zanimivo vsebino.

Nepotrebna draginja. Piše nam čitatelj našega lista: Bil sem te dni na Dunaju. Ker sem občutil nekaj bolečine, sem obiskal zdravnika-specijalista. Mož me je pregledal in predpisal zdravila. Ko sem vprašal za račun, mi je bilo plačati pet šilingov (40 dinarjev). V lekarni pa sem plačal za lek

4 šilinge 20 grošev (34 dinarjev). Kupil sem še en zavoj aspirina (Bajerjev) in plačal 1 šiling 40 grošev (12 dinarjev). V Ljubljano prišedši sem šel zopet k zdravniku, kateremu sem moral plačati 80 dinarjev za vizito in v lekarni za isto zdravilo Din 74... Kupil sem tudi aspirin (prav tak kot na Dunaju) in plačal sem Din 22... Zakaj ta razlika? Opozorjamo ministrstvo Narodnega zdravja, da je čas, da se zdravila pocenijo.

Proja-krema. Delavstvu se priporoča »Proja-krema« kot najboljša. Dobi se v vseh konzumnih in drugih prodajalnah. Zahtevajte povsod »Proja-kremo«.

Prvomajski spis 1926. Za letošnji Prvi Maj izide v založbi in pod uredništvom Strokovne komisije lepo in bogato urejen Prvomajski spis na 50 straneh. Krasilo ga bo tudi več slik. Med drugim bo obsegal ta spis odlomke iz najboljših del najslavnejših pisateljev. Cena znaša samo Din 5.— **Vsebina** Prvomajskega spisa je sledeča: Svetek, Pomen Prvega maja 1926. — Zgodovina Prvomajske proslave. — T. Sajovic: Majniški duhovi. — C. Stukelj: Pomen Karla Marxa za proletarijat. — Čulovski: Ob mobilizaciji. — U. Sinclair: Tesar mi pravijo. — J. London: Kralj Alkohol. — Nace Mihevc: Dobra krava. — M. Andersen Nexö: Car Nep. — Pavel Dorokov: Na pohodu. — J. London: Dan kronanja angleškega kralja. — Čulovski: Prepri radi igrač. — Moč strokovnih organizacij pred vojno in po vojni. Spis se naroča pri Strokovni komisiji, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Belgijski duševni delavci stopajo v unijske vrste. Amsterdamski urad Mednarodne zveze strokovnih unij poroča, da so pričeli belgijski duševni delavci v velikem številu vstopati v delavske organizacije. Vzrok temu prebujanju je v prvi vrsti pripisati novemu pokojninskemu zakonu, ki določuje pokojnine tako za ročne kakor duševne delavce. Podvzeta je posebna kampanja, da se privede v vrste organizirane delavstva vse tiste delavce, ki ne izvršujejo samo fizično delo.

Proslava prvega maja v Ameriki. Razne delavske organizacije, gospodarske, strokovne in politične so že izdale svoje pozive za proslavo prvega majnika. Med temi organizacijami je tudi organizacija kovinarskih delavcev. Joseph Schlossberg, predsednik strok. organizacije, je izdal posebno ognjevit poziv na člane svoje organizacije. Med drugim pravi tole: »Prvi majnik je danes veliko večjega pomena, kot je bil pred vojno, ker je danes zelo potrebna delavska solidarnost.« Po teh besedah pripoveduje, da delavci Anglije, Francije in Nemčije postajajo prijatelji, ki so bili preje sovražniki. Zaupajmo v revolucionarni duh, ki preveva prvi majnik.

Iz ljubljanske blaznice na Studencu je pobegnil Josip Hasler, doma iz Knittenfelda. Je zelo nasilen in se je bati, da napravi kakšno nesrečo.

Požar na Vrhu pri Višnji gori. Na velikonočni ponedeljek je izbruhnil pri posestniku Habjanu požar in mu uničil vsa gospodarska poslopja z vsem inventarjem. Živino so komaj rešili in je bila že omamljena. Požar je baje povzročil otrok s cigareto. Čudno, da je v velikonočnih dneh največ požarov. Na velikonočno nedeljo sta v Česnjevu pri Slov. Bistrici zgoreli hiši in gospodarska poslopja Krasnika in Visočnika. Živine niso mogli rešiti.

Davčne urade, koder se steka največ denarja, so začeli obiskovati vlomilci. Zadnjič v Ptuj, sedaj v Krškem. V Krškem so olajšali blagajno za 8000 dinarjev. So pa vlomilci imenitni gospodje: pripeljali in odpeljali so se z avtomobilom.

Strašna smrt pod konji. V hercegovski vasi je oral kmet St. Kolar. Splašili so se mu pa konji in ga potegnili za seboj. Nesrečno je zašel pod kopita in našli so ga popolnoma razmesarjenega.

V Vitroviški samostan so vlomili tatovi in razbili blagajno, iz nje pa pobrali raznih vrednostnih papirjev in denarja v vrednosti 30.000 Din.

Za našo deco.

Martin Andersen-Nexo:

Kruh.

Pravljica iz Španije in od povsod. Drugod je bil že davno svetel dan, v Granádi pa vzhaja solnce pozno — gorovje zakriva solnce. Slednjič je poškililo čez ledenik Sierre Nevade; in »da Granadina« se je prebudila in pretegnila, se splazila z visoke postelje na stolico, s stolice na tla in pričela frčati svoje kodre in si posula obraz s svežo moko. In preden je mesto pričelo tam kjer je sinoči nehalo, so bile sence že popolnoma kratke.

Ko so zehajoče gospe in kodrasta dekleta hitela s platnenimi mošnjami na trg nakupovat za ves dan, so že bili prišli kmetje s svojimi osli in tudi že razdali prodajalkam plodove zemlje. Z jutranjim vlakom iz Málaga so prispele sipe, majhni morski volkovi, raki (ki pa so bili pravzaprav nekaj drugega), školjke in drugi »morski plodovi« — vse z imenom ribe. Kjer je solnce lahko prodrlo mimo stebrov stojnic, je sijalo na svetle luske in ostrige-bisernice, na piramide rumenih in zelenih melon, na škrlatne komade, granatna jabolka, špansko papriko, zlate oranže in blede limone... In grozdje, nekatero jasno kot alabaster, drugo spet temnožareče kot nag zamorec.

Bilo je sredi januarja, noč je bila hladna in ljudje so zmrzovali. Prodajalci so bili čemurni in redki. Kupei so leno hodili osemtertja ter povpraševali po novicah. Solnce še ni ljudem prodrlo v telesa. Neka senjorita v modri mantilji je šla preko trga, za njo pa njena skrbna mati in babica. Ob cesti so klečale revne žene in pihale v žerjavico.

A solnce se je dvigalo in kmalu je narasla gneča na trgu in pričeli so kričati — sedaj je bilo življenje zbujeno. Prodajalci so kričali in kupei barantali; gnetli so se in stiskali, kričali in odgovarjali preko glav.

Dve ženi sta se sešli v gneči in se poljubili po andaluziškem običaju. »Jezus, Marija!« je zakričal neki ribič. »Kaj ne bi še jaz dobil poljuba!«

»Dobiš, če lahko poveš, koliko stare so tvoje ribe!« mu je odgovorila. »Caramba! Tvoja odurnost je gotovo starejša, babnica!«

»Pojdi se solit s svojimi ribami, gobe zdalo! Saj smrde!«

Bosi fantalini so hiteli skozi vrve in kričali: »Dvajset čebul za mali šiling!... Tri citrone za veliki šiling!« je kričala branjevka.

Solnce in modro nebo — in izobilje plodov svežih, sočnih, lepo pobarvanih. In gneča razcepanih ljudi, ki se pririvajo ves dan in tekmujejo kot gladni psi, da zaslužijo deset pfenigov za hleb kruha. Nesrečni ljubitelji življenja, ki se za življenje mučijo, življenje pa se obrača proč od njih kot koketa, nasledujejo ga, dokler se jim ne izmuzne. Niso prišli nakupovat, bedni kakor so; prišli so, da vidijo, ali ne bo vsaj malce ostalo zanje. Sleherni dan prihajajo, ozebli, sestradani, a venomer z enako nesmrtno iskro v očeh — z upanjem.

Ob vhodu na trg stoji siromak in ponuja slabe limone. Lepo oblečeno gospo potegne za jopo. »Kupite kaj!« je moledeval... »Vsaj hleb kruha si bom lahko kupil. Tako lačen sem!«

»Ne vlecite me za obleko,« je odgovorila. »Bom že sama kupila, kar rabim!« Užaljena si je zravnila obleko in šla dalje...

Koncem stojnic ribičev, prav poleg prodajalca sip je stal možič z dvema velikima košarama kruha. Razstavil je več hlebov in zadovoljno gledal v gnečo. Zdaj pa zdaj je jemal v roke dva hleba, dvigal jih nad seboj kot trofeje in kričal v vrvenje: »Kruh! Dva majhna šilinga za velik hleb! Kdo želi kupiti kruha? Kdo želi kupiti — — —«

»— — — trakove!« je vpadel prodajalec trakov onstran ceste. »Petnajst vatlov trakov za sramotno nizko ceno! He, dekleta! Zakričal je dvema mamkama: »Privežite svoje ljubčke z barvanimi trakovi nase! Dobra roka!«

»Kruh je boljši! Blagoslov vseh revnih! Dva majhna šilinga za velik hleb!«

Neka žena je šla mimo stojnice, kjer je oni prodajal kruh. Pomignil ji je s hlebi in zakričal: »Hej! Senjora Beppa! Maestra!«

Stopila je k njemu: »Zadovoljen si videti danes, don Rafaél! Si v loteriji zadeli?«

»Malo manj! Rafael je pokazal na košare s kruhom.«

»Nisem mislila, da te najdem tu. In žena — in otroci? Jim gre dobro?«

»Se bolje bi jim šlo, če bi vse tole prodal!« Spet je pokazal na košare.

Senjora Beppa se je prekrizala, in prodajalec kruha je storil enako. Očividno sta obadva mislila na eno in isto; videlo pa se je, da breme ne teži nje. Bila je lepo rejena, kot družabnica, on pa je bil suh kot trska. Toda drugačno čuvstvo, prav tako močno in izvirno kot družabništvo — in prav tako vsečloveško — jo je prevzemalo v tem hipu. In prodajalec je moral razložiti. »Ne prodajam za kakšnega peka,« je dejal.

»Lasten kruh je — vsaj rečem lahko tako.«

»Posojilo iz zastavljalnice?« je vpadla Senjora Beppa. Pritrdil je.

»Ni šlo prav lahko, a iz najhujšega sem že izlezel. Danes se rešim!« Smehljaj se je v trdnem upanju.

(Dalje priha.)

Šport.

O masazi in vplivu športa na sree piše zadnja številka »Naš šport«, na kar opozarjamo naše sodruge športnike z ozirom na važnost masaže. Umetno bi bilo, da bi se izdala o vprašanju in načinu masaže brošurica, ki bi bila vsestransko tudi praktične važnosti za športnike.

Meddržavne nogometne tekme. Kakor javljajo iz Zagreba, je Jugosl. nogometni savez sklenil nekoliko tekem, ki jih bo odigral z reprezentanco (Bolgarije, Turške, Poljske, Čehoslovaške, Francije in Italije). Čudno je pa, da niso te prireditve omenjene v poročilih mednarodne zveze (FIFA). Seveda, če smo v vseh stvareh na zadnjem mestu, zakaj bi tudi v športu ne bili?!

Maribor.

Ne dajajte deci opojnih pijač. Največji sovražnik delovnega naroda je, poleg kapitalizma, morilec alkohol. Kje bi že bil delavski pokret, koliko več pravice in socialnih pridobitev bi si že bil izvojeval trezen proletarijat, da ni alkohola, ki zastruplja možgane in meče delavce kapitalistom v naročje. Naravnost zločin je pa dajati otroku opojne pijače in ravno ob praznikih so se v Mariboru dogajali taki slučajji, da so brezvestni stariši svoje otroke opojili, da so padala v pijanosti naokoli. Kaznovati bi bilo treba ljudi, ki že v zgodnjih letih ubijajo otročiču njegov mlad razum, da ne bo nikoli sposoben za nobeno resno delo, za noben duševni napor, za noben socialni boj. Starši, obiskujte predavanja našega pedagoškega krožka!

II. pedagoški teden v Mariboru. Pedagoško didaktičski krožek je naslo-

vil na mariborske stariše naslednji oklic: Letos stopamo drugič pred Vas. Pokazati Vam hočemo Vašega otroka, njegov duševni in telesni razvoj, opozoriti na usodne napake, ki so posledica nerazumevanja in nepoznanja zakonov otrokove rasti. Udeležite se po možnosti vseh predavanj, ali pa vsaj tistega, ki Vas najbolj zanima. Predavanja se vrše v dneh od 12. do 17. aprila 1926, v veliki kazinski dvorani po sledečem redu: 1. dan, ponedeljek 12. t. m. Dr. Fran Toplak: Dojenček. 2. dan, torek 13. t. m. Dr. Karel Ozvald: Predšolska doba. 3. dan, sredo 14. t. m. Dr. Franjo Žgeč: Šolska doba. 4. dan, četrtek 15. t. m. Gustav Šilih: Mladeniška doba. 5. dan, petek 16. t. m. Anton Skala: Duševno zaostali otroci. 6. dan, sobota 17. t. m. Dr. Ramiro Bujas: O izboru poklica. Začetek dnevnih ob 20. uri (8. uri zvečer). Posvetite vsaj en teden v letu razmišljanju o posebnostih otrokovega razvoja. Njih spoznanje Vam bo olajšalo Vaša vzgojna prizadevanja. — Pedagoško didaktičski krožek v Mariboru.

Zagorje ob Savi.

Mladinski odsek »Svobode« I v Zagorju je vprizoril 28. marca v Zadrugi ni dvorani na Lokah 4. enodejanke in sicer: »Čista vest«, »Dedščina«, »Darežljivi otroci« in »Bratovska ljubezen«. Od režiserja sodr. Uleka razdeljene vloge je igrala naša mladina z največjim uspehom. Navzoči so bili s predstavo zelo zadovoljni. V bodoče pričakujemo večjega obiska zlasti od članstva.

Podružnica »Svobode« I v Zagorju je imela dne 28. marca svoj redni občinski zbor, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Kovač Franjo, nam. Jerin Polde; tajnik: Ostrižnik Drago, nam. Strajnar Drago; blagajnik: Zakrajšek Ivan, nam. Zakrajšek Polde; knjižničarja Loke: Ključevšek Franc, Zagorje: A. Ule st.; preglednik računov: Ule Anton ml., Medvešek Jože. Gospodar inventarja: Dernovšek Karl.

V Samopomoči je rešitev!

Pristopite
za člana občeokrist. stavb. in kreditne zadrage

„STAN IN DOM“

Oglejte si
njeno prvovrstno kolonijo ob Tržaški cesti
v Ljubljani

Delež Din 250.—

Pristopnina Din 50.—

Začasno je zadruga pisarna v „Zadružni banki“ Aleksandrova c. 5

Berite!

Charles Dickens: Božična pesem v prozi!
Lovro Kuhar: Povesti.
Abditus: Predhodniki današnjega socializma
in komunizma.
M. Beer: Karl Marks, monografija.
Zadružni koledar za leto 1926.
„Pod Lipo“, družinski mesečnik.

Naroča se.

Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

je centralni denarni zavod delavskih in kmetskih zadrug Slovenije

Obrestuje naloženi denar zelo ugodno in po dogovoru.
Izvršuje vestno in kulantno vse posle, ki spadajo v bančno stroko. Izvršuje nakazila v tuzemstvo in v inozemstvo.

Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje. Izdaja uverenja za izvoz blaga. Prodaja srečke državne loterije i. t. d. i. t. d.

Brzjavni naslov: Zadrubanka, Ljubljana. — Telefon štev. 367.